

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NATIONAL SENIOR CERTIFICATE

KEREITE YA 12

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL)

PAMPIRI YA BOBEDI (P2)

PUDUNGWANA 2014

MEMORANDAMO

MATSHWAO: 70

Memorandamo ona o na le maqephe a 13.

TATAISO HO BATSHWAYI

1. Mohlahlobuwa ha a tshwanela ho araba dipotso tse fetang BONNGWE mofuteng o le mong wa sengolwa.
2. Ha eba mohlahlobuwa a fana ka karabo tse pedi moo ya pele e fosahetseng, empa ya bobedi e nepahetse, tshwaya karabo ya pele, mme o tlohele e latelang.
3. Ha eba dikarabo di nomorilwe ka phoso, tshwaya ho ya ka memorandamo.
4. Ha eba phoso ya mopeleto e ama moelelo, tshwaya karabo e fosahetse. Ha eba e sa ame moelelo, e tshwaye e nepahetse.
5. Ha eba mohlahlobuwa a sa sebedise 'di-a-bulwa-di-a-kwalwa/maqotsi' moo a lokelang ho qotsa, a se fumantshwe kotlo.
6. Dipotsong tse bulehileng, ho se ajwe matshwao bakeng sa E/TJHE kapa KE DUMELLANA/KE HANANA. Se tshwanetseng ho ananelwa ke lebaka/tshehetso.
7. Ha ho matshwao a lokelang ho abelwa NNETE/MAFOSI kapa NTLHA/MOHOPOLY. Se tshwanetseng ho ananelwa ke lebaka/tshehetso.

KAROLO YA A: PADI/NOBELE**MAHLALE A KOPANE LEKWA – DN Katsie****POTSO YA 1**

- 1.1 Ke ntwa e bileng teng pakeng tsa baphetwa bana/Ke ntwa ya bona ya pele ha ba ne ba qhekanyetsane ka manyepa le thipa. ✓ (1)
- 1.2 Ke Mananyetsa/Ke Motswalle wa Sekgukguni/Ke mokgotsi wa Sekgukguni. ✓ (1)
- 1.3 Ke sa ho qhekanyetsa mofumahadi wa morena/Ho fumana tjhelete/Tjhelete. ✓ (1)
- 1.4 Kgohlano. ✓ (1)
- 1.5 A dumellana le ketsahalo ya mohla Mananyetsa a tjhehilweng ka dieta ke Sekgukguni/Ya mohla Mananyetsa a neng a tjhehuwe ka dieta ke Sekgukguni mme a bona botle ba dieta a sa hlokomele hore e ka nna ya ba leraba le ka nnang la mo tshwasa/Mohla Sekgukguni a dumelang ho sala ka lebitleng a tshepile hore Mananyetsa o tla kgutla le tjhelete athe ha a no etsa jwalo . ✓✓ (2)
- 1.6 E mo senola e le motho ya itshepang haholo/ya iketsang ya bohlale/ya masene/maqiti/ya nyatsang ba ba bang/ ya ikgohomosang.✓✓ (2)
- 1.7 C/Bana ba mophetwa. ✓ (1)
- 1.8 - Baphetwa ba sehlooho le dikamano tsa bona/Baphetwa. ✓✓
 - Nako/Mehla.
 - Tikoloho.
 - Sesosa sa kgohlano.
 - Ditaba tse etsahetseng pele ho tseo ho buuwang ka tsona (2)
- Tse pedi feela**
- 1.9 Sekgukguni o ne a fumane sephephetjhana sa aterese lebanteng, ✓ ha Mananyetsa yena a fumane aterese pokothong ya baki ya hae. ✓ (2)
- 1.10 Mananyetsa o ile a bua le Sekgukguni, mme ha nako e fihla, mofu 'Sekgukguni' o ile a bua a le ka lebitleng.✓Ka nako eo a buang ka yona, batho ba baleha, ba tutumolotseha ke letsralo/ba tshoswa ke mofu ya buang a le ka lebitleng. ✓Ketsahalo ena ya kgodisa matona hore moditjhaba o bua nnete, yaba ba ya hae ho mo fa tjhelete.✓ (3)
- Tse tharo feela**
- 1.11 Mofumahadi Ramoroko o ile a qhekanyetswa tjhelete e kaalo ka dikete tse mashome a mabedi/Mananyetsa o ile a a siya Sekgukguni ka lebitleng. ✓✓ (2)
- 1.12 Le ne le sa mo kgolwe hobane le puong ya lona le hatella hore tsena ke ditaba tsa moditjhaba eo le sa mo tsebeng/le hore balotsana ba bangata. ✓✓ (2)
- 1.13 Nnete, Sekgukguni ke mophetwa ya ntlhanngwe hobane re mo tseba e le motho ya sa tshephaleng ho tloha qalong ho fihlela qetellong ya pale. ✓✓ (2)

- 1.14 E re tsebisa hore batho ba dulang tikolohong eo, ba sa dumela tumelong ya setso/badimong/Ke batho ba sa kgolweng ntle le ho bona/Batho ba tikolohong ke bo Thomase. ✓✓ (2)
- Maikutlo a mohlahllobuwa a ananelwe.**
- 1.15 Ke nahana hore ba ka be ba ile ba Iwana hobane le qalong ha ba kopana ba ile ba Iwana. ✓✓ (2)
- Maikutlo a mohlahllobuwa a ananelwe.**
- 1.16 C/Ke ha Mananyetsa a fihla ha Sekgukguni, mme ba arolelana tjhelete. ✓✓ (2)
- 1.17 Re tla be re nepa hobane e mong le e mong ha a fumana tjhelete o ne a nahana ho e ja a le mong. ✓✓
- KAPA**
- Re tla be re sa nepa hobane e mong le e mong wa bona o ne a sa sebetse, mme a batla tjhelete ya ho iphedis.
- E le nngwe feela.** (2)
- 1.18 Mananyetsa o ne a le bohlale ho feta Sekgukguni hobane ke yena ya tlileng ka leano la ho ya ha Ramoroko/Ha a ka a kgetha ho kena ka lebitleng hobane a ne a tseba hore o tlo baleha ka tjhelete. ✓✓
- KAPA**
- Ba ne ba le bohlale ka ho tshwana hobane ke moo ba qetelletse ba dumetse hore ha ho ya bohlale ho feta e mong ho bona, ba nto arolelana tjhelete ka ho lekana.
- E le nngwe feela.** (2)
- 1.19 Karabong tsa baithuti ho ka lebellwa le leng la mahlakore ana.
- Mongodi o e phethetse hantle✓ ,hobane baphetwa bana ba babedi ba sehlooho ba a lekana ka bohlale ke ka hoo ba bileng ba arolelana tjhelete. Sena ke sesupo sa hore qaka ya ho tsekisana tjhelete e neng e le teng paleng e rarolotswe ka katleho.✓✓
- KAPA**
- E phethetswe hampe hobane baphetwa ba sehlooho ba qetelletse ba arolelana tjhelete ya boqhekanyetsi. Sena e ka ba bopaki ba hore boqhekanyetsi bo a putsa.
- E le nngwe feela.** (3) [35]

BOSWEU BA LEHLWA – Sello Moroe

POTSO YA 2

- 2.1 Ke Hlomi✓ (1)
- 2.2 Yunivesithing ka kamoreng ya ho phomola ya baphetwa bana.✓ (1)
- 2.3 Monamodi.✓ (1)
- 2.4 Kgohlano.✓ (1)
- 2.5 Kgolo/Tharahano.✓ (1)

- 2.6 - Ke ho tseba hore Kgifi o bohlale, ✓
 - Le ho tseba hore o sebetsa ka thata dithutong tsa hae. ✓
 - Le ho tseba hore o ne a tlo pasa.
Tse pedi feela (2)
- 2.7 - Bobedi ba bona ba ne ba fumana melaetsa ka mangolo.
 - Ba ne ba rata mosebetsi wa bona wa sekolo ba bile ba sebetsa ka thata.
 - Ba ne ba na le moyo wa kutlwelanobohloko le ho thusana.✓✓
Tse pedi feela (2)
- 2.8 Basari e ne e diehile ho lefa, ✓mme Mokgifa a tshohile hore a ka nna a hanelwa ho ngola ditlhahlobo. ✓ (2)
- 2.9 Ka hara tlhaloso ya baithuti ho shejwe dintlha tsena:
 Tsimang ke aubuti wa Kgifi,✓ eo e leng yena feela ya neng a se a setse habo. ✓ Ka lebaka leo ke yena eo Kgifi a neng a itschedisa ebile a se a tshepetse ho yena. ✓ (3)
- 2.10 Ho ba hlahisa e le batho ba kgathallang/tsotellang, ba nang le kutlwelobohloko le lerato.✓✓
E le nngwe feela. (2)
- 2.11 Kgifi le ha a ne a tswa lemapeng le futsanehileng, o ile a sebetsa ka thata a qetella a atlehile bophelong. ✓✓ (2)
- 2.12 Mafosi, Lerato o ile a hlokahala ka mora hore a pepe/belehe lesea sepetlele.✓✓ (2)
- 2.13 A/Mosebetsi wa hae. ✓✓ (2)
- 2.14 Mantswe ao a ile a eketsa lehloyo pakeng tsa mmui le mmuiswa.✓✓ (2)
- 2.15 - Hlomi o ne a tla inyalla Lerato/A mo etse molekane wa hae, mme ba ahe lelapa le ho phedisana ka kgotso.✓✓
 - Hlomi o ne a ka nna a mo tlohela a inkela Dineo hobane mangolo a Dineo, a ne a mmakela kgohlano ya ka hare.
E le nngwe feela. Dikarabo tsa baithuti di elwe hloko. (2)
- 2.16 - Molaetsa wa mongodi ka pale ena ke ho hlokomedisa batho ka lerato la nnete le tshehetsano ho ba ratanang. ✓✓
 - Molaetsa wa mongodi ke ho bontsha hore lerato la nnete ha le na tshabo mme le na le mamello ho ba ratanang.
E le nngwe feela. (2)
- 2.17 Di dumellana le yona hobane ke tikoloho ya ditoropong moo ho buuwang ka makoloi, dikolo le diyunivesithi. ✓✓ (2)
- 2.18 Ke dumellana le yona hobane Hlomi o ne a tla dula ha monate le Dineo ka ha o ne a tseba hore Dineo o mo rata e le ka nnete.✓✓
KAPA
 Ha ke dumellane le yona hobane e hlahisa Hlomi jwalo ka ha eka o ne a ntse a rata Dineo nakong eo Lerato a neng a ntse a phela. (2)

2.19 Karabong tsa baithuti ho ka lebellwa le leng la mahlakore ana.

O e phethetse hantle✓hobane Hlomi e leng mophetwa wa sehlooho o qetelletse a fumane kgotso le thabo ka ho nyala Dineo ka mora ho hlokahallwa ke moratuwa wa hae Lerato. ✓✓

KAPA

O e phethetse hampe hobane Hlomi le Lerato e leng ba bang ba baphetwa ba sehlooho, re ne re lebelletse hore ba ne ba tla nyalana, mme ba phele ha monate mmoho ba hodise ngwana wa bona.

(3)
[35]

SEHLEKEHLEKE SA DEIDRO – VT Masima

POTSO YA 3

- 3.1 Ke moatemirale Makhanda/Zero. ✓ (1)
- 3.2 O ne a batla ho buisana le Chikano ka mokgatlo wa Bana ba Phiri/O ne a tlilo roma Chikano ho fuputsa ka mokgatlo wa Bana ba Phiri.✓
E le nngwe feela. (1)
- 3.3 Ba ile ba tshohla taba ya ho nyamela ha tlhapikepe e neng e bitswa Thakadi. ✓ (1)
- 3.4 Moqabanyi/Mofapanyi/Mohloholeletsi. ✓ (1)
- 3.5 Setaele . ✓ (1)
- 3.6 - Bobedi ba bona ke batho ba maemong a hodimo. ✓
- Bobedi ba bona ke batho ba nang le tsebo e batsi ya mosebetsi wa bona. ✓ (2)
- 3.7 - Baphetwa ba sehlooho le dikamano tsa bona.✓✓
- Nako/Mehla.
- Tikoloho.
- Sesosa sa kgohlano.
Tse pedi feela (2)
- 3.8 - Ha a le Botswana o ile a fenetha kgarebe ya hae. ✓
- Ha a le Bosothonia o ile a bolaya e mong wa basebetsimmoho le yena. ✓ (2)
- 3.9 Ka hara tlhaloso ya baithuti ho shejwe dintlha tsena:
- O ile a rongwa ho fuputsa ka mokgatlo wa Bana ba Phiri. ✓
- Boholo ba diphuputso o ne a tlameha ho ya di etsa Botswana. ✓
- O ne a lokela ho qala Namibia pele a ya Botswana. Sepheo e le hore a lahle mohlala a be a ilo fumana disebediswa tsa bohlokwa tseo a tla di hloka Botswana. ✓ (3)
- 3.10 A mo senola e le motho ya bohlale hobane o bontsha Chikano hore batho bao a reng ke baetapele ba hae, ba ntse ba itshwanela le yena kaha ba tlatlapa setjhaba le bona. ✓✓ (2)
- 3.11 Nnete, hobane bobedi ba bona e ne e le dihlwela/disebediswa tsa mokgatlo wa Bana ba Phiri tse sebetsang dihoteleng. ✓✓ (2)
- 3.12 Re a nepa hobane o hlahella ka semelo sa bokgopo se le seng feela paleng kaofela. ✓✓ (2)

- 3.13 C/Fernando Chikano hobane ditaba tsa pale di thehilwe hodima hae. ✓✓ (2)
- 3.14 Ha se ya ka hare empa ke ya ka ntle hobane diqabang le dikgulakgulano pakeng tsa baphetwa di totobetse. ✓✓ (2)
- 3.15 Ke tsa mehleng ya kajeno/jwale hobane paleng ena ho etuwa ka makoloi le difofane/ho buisanwa ka mehala/ho sebediswa dikepe tsa sejwalejwale tsa nyutileya/baeti ba fihlela dihoteleng/ho sebediswa dithunya.✓✓
Tse pedi feela. (2)
- 3.16 - Diketsahalong tse pedi tseo Chikano a bileng kgathatsong ka tsona, Paliya Kaluyanda o ile a fihla, mme bobedi ba bona ba hlola sera. ✓✓
- Dinaha tsa Afrika e Borwa di ile tsa sebetsa mmoho ho hlola Bana ba Phiri.
E le nngwe feela. (2)
- 3.17 Ke qeto e sa nepahalang hobane mokgatlo oo ke wa dinokwane, ha yena e le moruti. ✓✓

KAPA

Ke qeto e nepahetseng hobane o ne a tlameha ho thusa Ramaqiti ya kileng a mo tshola mathateng, a hore a se ye tjhananeng ka baka la ho bolaya batho.

E le nngwe feela.

(2)

- 3.18 Ha e kgolwehe hobane mofuta oo wa sekepe o moholo haholo ebile o sireletswa ka thata. ✓✓

KAPA

E a kgolweha hobane mokgatlo wa Bana ba Phiri, e ne e le o moholo o sebedisang thekenoloji ya sejwalejwale.

E le nngwe feela.

(2)

- 3.19 Mongodi o sebedisitse lewa la ho qala pale ka diketsahalo tse qetelang, mme sena se bitswa ho tjebelo pele/ho betsetsa mahlo pele.✓ Sepheo sa hae e le ho ngoka thahasello ya babadi hore ba lakatse ho bala pale yohle ho fihlela qetellong.✓✓

(3)

[35]

POTSO YA 4**SEFI – DJ Nkutha**

- 4.1 Ke Kgothatso Motaung/monna wa Mmatiisetso/ntata Tiisetso.✓ (1)
- 4.2 Se ile sa fihla sa rohakana✓/Sa qosa mosadi ka hore o se nehelletse ka banna ba hae hore ba se futuhele/Se ile sa fihla sa buisa mosadi hampe/Se ile sa fihla sa shapa mosadi.
E le nngwe feela. (1)
- 4.3 Kalaneng/Sethaleng.✓ (1)
- 4.4 Dikgaolo le dipono.✓ (1)
- 4.5 Sa ngongoreho/Sa ho ngongoreha/.✓ (1)
- 4.6 - Bobedi ba ne ba sebetsa.✓
- Ba na le malapa. ✓
- Basadi ba bona ba ne ba sa sebetse.
- Bobedi ba bona ba ne ba na le ngwana (wa ngwanana).
- Bobedi ba ne bana ba balang materi/bana ba keneng sekolo se le seng. (2)
Tse pedi feela.
- 4.7 Toro eo e ne e amana le lelapa la habo ka hore ntatae o ne a hlasetswe ke Raboditse ka ditlhare. ✓✓ (2)
- 4.8 - O ile a lokela ho ya batla mosebetsi difemeng.
- A ima/ithwala.
- Ha a ka a hlola a kgutletse sekolong.✓✓
Tse pedi feela. (2)
- 4.9 Tlhalosong ya moithuti ho lebelletswe tse latelang:
- O ile a tebella moradiae ka ntle,✓
- A kwala monyako,✓
- A dula hodima Motaung,✓
- A mmitsa moratuwa.
- A itabolela diaparo ha Motaung a hanana le mohopolo wa hae, a re Motaung o ne a leka ho mo beta.
Tse tharo feela. (3)
- 4.10 Bo nehelana ka maikutlo le botho ba sebapadi/Bo totobatsa se menahanong a hae/Bo senola maikutlo a hae a nnete.✓✓ (2)
- 4.11 E le motho ya se nang kutwelobohloko✓/ya latellang✓/ya pelo e mpe/ya kgopo/ya ratang ditlhare tsa setso/Ya ratang banna. (2)
- 4.12 D/Dinoka le koloi ya mapolesa, ha ho kamoo dikoloi tsa mapolesa le dinoka di ka palamiswang sethaleng kateng. ✓✓ (2)
- 4.13 Ke mahaeng a seng a tswetse pele hobane mongodi o sebedisitse boteng ba difeme,✓ dikolo mmoho le yunivesithi. ✓Ho boetse ho buuwa le ka dipalangwang tse kang ditekesi/Diphetho tsa materiki di hlahella dikoranteng/Ho se ho na le motlase malapeng a mang.
Tse pedi feela. (2)

- 4.14 Mafosi, ke ya masetladibete hobane e felella ka ditaba tse seng monate/tse sa thabiseng. ✓✓ (2)
- 4.15 Ketsahalo ya ho re Motaung a siye lelapa la hae a ye ho phela le Mmatshelle ka kgopoloh a ho re o tla phela ha monate, athe maemo a tla mpefala a fellwa ke mosebetsi, Mmatshelle a mo tebela ha hae a ba a hopola lapeng. ✓✓ (2)
- 4.16 - O se ke wa dumela ho kgeloswa ke metswalle. ✓✓
 - Dithoto ke lefa la ba bohlale.
 - Ho hloka boikemelo ho ka qetella ho o kentse tsietsing.
E le nngwe feela. Ho elwe hloko dikarabo tsa baithuti. (2)
- 4.17 Raboditse ha se sebapadi sa sehlooho ke mohanyetsi. Diketsahalo tsa pale ena ha di a itshetleha ho yena ka kotloloho.✓✓ (2)
- 4.18 E a kgolweha, hobane diphuputso tsa tlolo e kang ena ya molao di nka nako pele ho fumanwa bonneta ba taba. ✓✓
- KAPA**
- Tjhe ha e kgolwehe, hobane molao ha o dumele hore motlodi wa molao a tshwarwe ka mora nako e telele hobane ka nako e nngwe a ka nna a tswela pele ka ho hlokofatsa setjhaba. (2)
- 4.19 Ke ketsahalo eo ho yona sephetho sa materiki se neng se hlahile koranteng, mme Tiisetso le Nkepe ba batlana le mabitso a bona ho yona. ✓ Ketsahalo ena e re hopotsa seo ka mehla re se bonang ka mora ho tswa ha sephetho sa Kereiti ya 12, baithuti ba dutse ka dihlotshwana ba bokanetse koranta ba sheba mabitso a bona✓✓
Ho elwe hloko dikarabo tsa baithuti. (3)

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B: 35

KAROLO YA C: PALEKGUTSHWE

POTSO YA 5

MODIA – MK Mofihli le ba bang

5.1	5.1.1	Vierhoek.✓	(1)
	5.1.2	Kgohlano.✓	(1)
	5.1.3	- Baphetwa ba sehlooho le dikamano tsa bona✓✓ - Nako/Mehla - Tikoloho - Sesosa sa kgohlano.	
		Tse pedi feela	(2)
	5.1.4	Tikoloho eo a neng a phela ho yona ke ya mapolasing moo ho nang le masimo. Ke kahoo a ileng a sebedisa monyetla wa boteng ba masimo ho betela motjhanae moo masimong. ✓✓	
	5.1.5	Lebitso leo le bolela meeka/mehlolo/ntho tse mpe, mme Makatikati o ile a etsa mohlolo ka ho beta batjhana ba hae.	(2)
	5.1.6	Mafosi, ba ne ba sa qabana, empa feela Makatikati o ntse a sa tshephahale. ✓✓	
		KAPA	
		Nnete, E ka nna ya ba ho jwalo hobane kgaitsemi e ne e ipelaetse ka boitshwaro ba Makatikati mohlang ba ileng ho ya bona mma bona.	
	5.1.7	E bonahala e le ya mahaeng hobane ho na le dipolasi/masimo. Makatikati o ne a bile a disa. ✓✓	(2)
	5.1.8	Bohlokwa ba boipuiso ke ho re senolela botho ba Makatikati. Bo mo senola e le motho ya kgopo, ya se nang kutlwelobohloko ya ithorisang ka ketso ya hae ya ho hlekefetsa/ho beta motjhana wa hae.	
	5.1.9	Tjhe, ha e a amoheleha hobane o nyedisa seaparo sa kereke hobane o ne a entse ntho tse ditshila. ✓✓ Ha e a amoheleha hobane o iketsa ya lokileng empa e le molotsana.	
		KAPA	
		E amohelelehole hobane o ne a le mathateng, mme a batla ho qoba ho tshwarwa.	
		E le nngwe feela.	(2)
	5.1.10	Ke ne ke tla bitsa mapolesa hore a mo ise tjhananeng. A mo tlose setjhabeng ho ya kgalengwa. ✓✓ Ho elwe hloko dikarabo tsa baithuti.	(2)

5.2	5.2.1	Ntlokgolo ya sepolesa. ✓	(1)
	5.2.2	Mophetwa wa sehlooho.✓	(1)
	5.2.3	C/Bana ba mophetwa. ✓	(1)
	5.2.4	Bobedi di tshwana ka ho re di ne di hlekefetsa ba merabe. Di ne di etsa hore maemo a tsitsipane. ✓✓ E le nngwe feela.	(2)
	5.2.5	Tlhalosong ya moithuti ho lebelletswe tse latelang: - Ba etsa hore bophelo ba batho bo se laolehe ka ho ba hlekefetsa, ✓ - Ba bile ba phedisa batho ka matswalo, ✓ - Ba senya merero ya babolai ba tau ba e senyetsa ruri. ✓	(3)
	5.2.6	Tjhe, Ha se mophetwa ya ntlanngwe. Hobane botho ba hae bo fetoha ho ya ka maemo a ditaba/ke mophetwa ya phethahetseng/tjhitja hobane re bontshwa mahlakore a mabedi a hae, e leng la matla le la bofokodi.✓✓	(2)
	5.2.7	Ke ho tseka matla. ✓✓	(2)
	5.2.8	C/Rakgadi wa Makatikati o ile a mo todisa a ba a mo nwesa ditlhare. ✓✓	(2)
	5.2.9	Mongodi o atlehile ho e reha lebitso hobane lebitso lena, 'Ntshunyekgare' le bolela batho ba ikenyang ditabeng tsa batho ba bang. Ke kahoo re bonang boKgurumbala ba itshunya ditabeng tsa ba morabe. Ba di duka, mme ebile ba ba hatella. ✓✓✓	(3)

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 35

KAROLO YA D: DITHOTHOKISO**POTSO YA 6****DITEBOHO**

- 6.1   6.1.1   Ke Modimo/Ramasedi/Tlatlamatjholo/Rabosafeleng/Jehova/
Mmopi/Jere. ✓ (1)
- 6.1.2   Ikgakanya. ✓ (1)
- 6.1.3   Batho ha ba rapele kapa hona ho leboha ha ba le monateng/ ✓ ba
sitwa le ho leboha dintho tse nyane tseo Modimo a ba fang tsona.
E le nngwe feela. (1)
- 6.1.4   Diteboho tsa thapelo✓/diteboho tsa moyav✓/diteboho tsa kgotso le
pako.
Tse pedi feela. (2)
- 6.1.5   Ho bolelwa hore motho o lebala moo a fumanang thuso le thuto
teng.✓ ✓ (2)
- 6.1.6   Molathothokiso wa 8. ✓ (1)
- 6.1.7   Sethothokisi se eletsa/ruta batho ho leboha kamehla bakeng sa
tsohle (tsé nyane le tsé kgolo), tseo ba di etseditsweng ke
Mmopi. ✓✓ (2)
- 6.1.8   E sebedisitswe ka sepheo sa ho toboketsa/hatella taba ya hore
motho leha a fuwe bophelo bo bolelele o hloleha ho ikokobetsa
leha dintho di mo tsamaela hantle kahoo melathothokiso ena e
mmedi e tlamaantswe.✓✓ (2)
- 6.1.9   C/Ho hatella/tiisa seo ho buuwang ka sona. ✓✓ (2)
- 6.1.10   Ka sepheo sa ho hatella/toboketsa bokgopo boo ho buuwang ka
bona. ✓ E tlisa kutlwisiso ya hore motho le ha a ntse a etsa bobo
(bokgopo)/Modimo yena o ntse a mo fa tse ntle, feela motho ha a
na teboho. ✓✓ (3)
[17]

LE**LEFU LA MORENA GEORGE VI**

- 6.2   6.2.1   Ke ho hlokahala ha morena George VI/Ke lefu la morena George. ✓ (1)
- 6.2.2   Ke mofumahadi Mmantshebo. ✓ (1)
- 6.2.3   Karaburetso ya pono. ✓ (1)

- 6.2.4 - Fitoria. ✓
 - Lisabeta.
 - Mmantshebo.
E le nngwe feela. (1)
- 6.2.5 Sello sa Basotho se ile sa utlwahala naha ka bophara/sello sa bana ba Fitoria se ile sa utlwahala hole. ✓✓ (2)
- 6.2.6 Phethapheto e diehisitsweng/e diehileng/e tlolang mola/Phetapheto ya mantswe. ✓ (1)
- 6.2.7 Kodyamalla. E bua ka sello sa Manyesemane le Basotho se tlisitsweng ke lefu la morena wa bona George VI. ✓✓ (2)
- 6.2.8 - Anastrofi, tatellano e tlwaelehileng ya mantswe e fetotswe, mme mantswe a tlisitsweng pele molathothokisong oo, a a hatellwa/toboketswa/qatsohisa.
 Ho toboketswa taba ya hore morena/kgosi e hlokahetse. ✓✓
 - Sejura/Kgefutsohare, bohlokwa ba yona molathothokisong oo ke ho katla/kgina morethetho.
E le nngwe feela. (2)
- 6.2.9 B/Ho hatella mantswe/. ✓✓ (2)
- 6.2.10 E sebeditswe ka sepheo sa ho bapisa tshebetso ya Lisabeta, Fitoria le Moshweshwe kahoo Lisabeta o eletswa ho sebetsa ka thata jwalo ka Fitorai le Moshweshwe . ✓✓ (2)
- 6.2.11 Ka sepheo sa ho lekanya moeleo wa lentswe le tlang pele le le tlang ka mora yona ho a beha boemong bo le bong. ✓ E tlisa kutlwisiso ya hore Lisabeta ke ngwana wa Kgosi/morena George VI, mme ka hoo o a kgothatswa hore a matlafale ka se mo hlahetseng sa ho hlokahallwa ke ntatae. ✓✓

KAPA

Ka sepheo sa ho katla/kgina morethetho. ✓ E tlisa kutlwisiso ya hore Lisabeta ngwana wa Kgosi/morena George VI, o a kgothatswa hore a matlafale ka se mo hlahetseng sa ho hlokahallwa ke ntatae. ✓✓

(3)
[18]

**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA D:
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA:**

35
70